

European Union Election Observation Mission

MYANMAR, General Elections, 2015

ပဏာမကြေညာချက်

၇နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၁၅ ခု နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်

အဆင်ချောမွေ့ သည့်ရွေးကောက်ပွဲနေ့ ဖြစ်ပြီး အပြိုင်အဆိုင်မဲပေးကြခြင်းဖြင့် အင်မတန် မှအရေးကြီးသည့် ၂၀၁၅ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲကိုမှတ်တမ်းတင်သည်။ ဥပဒေ များအဓိကပြင်ဆင်ရန်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပိုမို ကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်ရန်လိုသေးသည်။

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် သမိုင်းတွင်မည့် နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုခြေလှမ်းကို စတင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် နိုင်ငံရေးပါတီ ၉၁ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၆၀၀ကျော် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သော ၂၀၁၅ နိုဝင်ဘာလ ၈ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲသည် အရေးကြီးသောမှတ်တိုင်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အဆင်ချောသည့် မဲပေးရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဘောင်အတွင်းမှ မဲပေးနိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ၊ အလုံးအရင်းနှင့်ထွက်ကာ တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာမဲပေးခဲ့ကြပြီး၊ လျှို့ဝှက်စွာမဲပေးနိုင်ရေးကိုလေးစားလိုက်နာခဲ့ကြကြောင်း ဥရောပသမဂ္ဂစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများကသတင်းပေးပို့ လာသည်။ ကြိုတင်မဲပေးရေးလုပ်ငန်းတွင်မူ ထိန်းချုပ်မှုလျော့နည်းပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခဲ့ပေ။ ရွေးကောက်ပွဲများအတွက်ချမှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေကယှဉ်ပြိုင်အရေးခံနိုင်ရန်အခြေအနေများဖန်တီးပေးထားသော်လည်း၊ စစ်မှန်သောရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပရေးအတွက် မူအားနည်းချက်များရှိနေသည်။ အထင်ရှားဆုံးအချက်မှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးကိုပြည်သူများကတိုက်ရိုက်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားခြင်းမဟုတ်သည့်အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများအနေနှင့် လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းစွာမဲဆွယ်စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သော်လည်း ဘာသာရေးနှင့် လူမျိုးရေးကို ရည်ညွှန်းခဲ့သည့် ရဲရဲတောက်မိန့်ခွန်းများကြောင့် စိုးရိမ်မကင်းဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

- ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့တွင်မဲရုံများ၌ မဲပေးသည့်စနစ်မှာ လွန်စွာမှ အပြုသဘောဆောင်ပြီး၊ ၉၄ ရာခိုင်နှုန်း သော မဲပေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို “ကောင်းသည်” သို့မဟုတ် “အလွန်ကောင်းသည်”ဟုအမှတ်ပေးကြကြောင်း ဥရောပသမဂ္ဂစောင့်ကြည့်လေ့လာ သူများကသတင်းပေးပို့ထားသည်။ တာဝန်ခံများအနေနှင့်လည်း ကြီးစာစီမံ အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြ သော်လည်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ တသမတ်တည်းမရှိခြင်း၊ လွဲမှားမှုရှိခြင်းများကို သတိပြုမိ

သည်။ သွားရောက်လေ့လာခဲ့သည့်မဲရုံအများစုတွင်မဲစာရင်းများ၌ မဲပေးသူနာမည်များပါရှိသည်ကိုတွေ့ကြုံရသော်လည်း၊ ၇ ရာခိုင်နှုန်းသောမဲရုံများတွင် မဲစာရင်း၌ နာမည်မပါမူများကိုတွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ မဲပေးသူတိုင်းလှိုပုဂံစွာမဲပေးနိုင်ကြပြီး မဲပေးပြီးတိုင်းမှန်နှင့်အမှတ်အသားတို့သည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ပြည်တွင်း/ပြည်ပစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ လွယ်တကူ ဝင်ထွက် သွားလာနိုင်ကြပြီး မဲရုံအများစုတွင်သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံရေးပါတီ မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ကိုလည်းတွေ့ရသည်။ သွားရောက်စောင့်ကြည့်လေ့လာခဲ့သောမဲရုံတိုင်းတွင် မဲရေ တွက်မှုများကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာဆောင်ရွက်ကြကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

- မဲပေးသည့်နေ့တွင်အလုပ်လုပ်ရသူများအနေနှင့်ကြိုတင်မဲပေးခြင်းအားဖြင့်မဲပေးနိုင်သည့်အခွင့်အရေးမဆုံးရှုံးစေရန်အာမခံနိုင်သည်။ သို့ရာတွင်ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိများအနေနှင့် မဲဆန္ဒနယ်အတွင်း မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကကြိုတင်မဲပေးခွင့်ရှိသည်ကို ရှင်းလင်းစွာနားမလည်ကြသည့်အတွက်၊ တပြေးညီမဖြစ်သည်သာမက ပေးပြီးသားမဲများကိုလုံခြုံစွာထိန်းသိမ်းထားမှုအားနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့အပြင်မဲဆန္ဒနယ်ပြင်ပကြိုတင် မဲပေးသည့်လုပ်ငန်းများတွင်လုံခြုံမှုအားနည်းခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းများကိုတွေ့ရသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ပြင်ပစစ်တန်းလျားများတွင်ကြိုတင်မဲပေးမှုကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာ သူ များလေ့လာခွင့်ငြင်းပယ်ခံခဲ့ရသည်။
- ချမှတ်ထားသောဥပဒေက နိုင်ငံရေးပါတီများ လွတ်လပ်စွာသင်းဖွဲ့ခွင့်အပါအဝင်၊ ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံနိုင်မည့်အခြေအနေများပေးထားသည့်အတွက် တသီးပုဂ္ဂလ ကိုယ်စားလှယ် များဝင်ရောက်အရွေးခံနိုင်ပြီးအရွေးခံမည့်သူများမှ မျှတသည့်စတင်ငွေ တင်ရသည့်ယန္တရား များလည်းပေါ်ထွန်းလာသည်။ သို့ရာတွင်ဥပဒေဘောင်ကစစ်မှန်သည့်ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပနိုင် မည့်အခြေအနေများဖန်တီးပေးနိုင်သည်သာမက လွှတ်တော်သို့ တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်တင်မြှောက်နိုင်သည့်ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်၊ မဲပေးခွင့်နှင့်ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံနိုင်ခွင့်များကိုကန့်သတ်ထားပြီး၊ ရွေးကော်ပွဲနှင့်စပ်လျဉ်း၍ပေါ်ပေါက်လာသည့် အငြင်းပွား မှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့်လုပ်ငန်းများချမှတ်ထားခြင်းမရှိပေ။
- ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေနှင့် စိန်ခေါ်မှုများသည့်အခြေအနေတွင် ရွေးကောက်ပွဲများကိုကြီးကြပ်ကျင်းပရသည်။ ဝန်ထမ်းပေါင်း ၅ သိန်းခန့်ကိုသင်တန်းပေးပြီး ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်သူအားလုံးကို လက်ကမ်းကြိုဆိုခဲ့သည်။ ကော်မရှင်အနေနှင့် ရာနှင့်ချီသောအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ၊ ၁၂၀၀၀ သော ပြည်တွင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများကို လက်ခံခွင့်ပြုခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာအဆင့်တိုင်းတွင် တပြေးညီမရှိခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း များတွေ့ရသည်။

- ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေနှင့်မဲပေးသူစာရင်းကိုပထမဆုံးအကြိမ် ကွန်ပျူတာဖြင့်ပြုစုခဲ့သည်။ ဤသည်မှာတိုးတတ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သော်လည်းအားနည်းမှုများရှိနေခြင်းကြောင့် ရှေ့အနာဂတ်တွင် ယခုထက်ကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုသည်။
- မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိရန်အတွက်မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်ရန်လိုသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု ဥပဒေကနိုင်ငံသားဖြစ်ရန်လိုအပ်ချက်များကိုပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း ဖြည့်စည်းရမည့်လိုအပ်ချက်များပြားမကြာင့်လူအများအတွက်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေသည်။ သို့ဖြစ်သည့် တွက်လူတိုင်းလူ တိုင်းမဲပေးပိုင်ခွင့်ကိုကျင့်သုံးနိုင်ခြင်းမရှိပဲ အားလုံးမျှော်လင့်ထားသည့် လူတိုင်းပါဝင်မဲပေးနိုင်သော ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်ဖြစ်မလာပေ။
- ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၆၀၀၀ ကျော် ပါဝင်သည့်အကြိတ်အနယ် ယှဉ်ပြိုင်ရသော ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံနိုင်ရန် လိုအပ်သည့်အရည်အချင်းများကို အလွန်အမင်းကန့်သတ်ထားပြီး အထူးသဖြင့်နိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့်နိုင်ငံတွင်း နေထိုင်ခွင့်ရှိမှုများ ပါထည့်သွင်းထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအဆိုပြုချက်များကိုပြန်လည်အယူခံဝင်သည့် လုပ်ငန်းများကြီးကြပ်မှုမှာလည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသည့်အတွက် တစ်ချို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ တစ်ဖက်သတ်ကျပြီး မွတ်ဆလင်ကိုယ်စားလှယ်အတော်များများငြင်းပယ်ခြင်း ခံကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ်ခွဲခြားမှုအားလုံး ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်ကိုလက်မှတ်ရေးထိုးအတည်ပြုထားသော်လည်းလက်ရှိတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်နိုင်ရန်အထူးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်မရှိယုံသာမက နိုင်ငံရေးပါတီများမှလည်း အရေးယူဆောင်ရွက် မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။
- ရွေးကောက်ပွဲအတွက်မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုများကို တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး၊ အနည်းအကျဉ်း သော ပြဿနာမှ လွဲ၍ ပါတီများအနေနှင့် ဟောပြောပွဲများ၊ လူထုအစည်းအဝေးများ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးများကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် ချမှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရေးဆိုင်ရာတာဝန်ခံများအနေနှင့် မလိုအပ်ပဲ တင်းကြပ်ထားခြင်းမရှိကြောင်း ယေဘုယျအားဖြင့်တွေ့ရှိရသည်။ အချို့သောဘာသာရပ်ခေါင်းစဉ်များအပေါ် ဝေဖန်ခြင်းမပြုရန် တားမြစ်ထားခြင်းဖြင့် ဤ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များက လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုဖော်ထုတ်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးစဉ် ကာလ အတွင်း အချို့သော နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် မဘာသာအဖွဲ့ကအမျိုးဘာသာစောင့်ရှောက်ရေးကို ရှေ့တန်းတင်ခြင်းမှာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက နိုင်ငံရေးတွင် ဘာသာရေး အသုံးချမှုကိုတားမြစ်ထားသည်။

- ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စပြီးသတင်းမီဒီယာလောက အကြီးအကျယ်ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပြီး၊ ဆင်ဆာခွင့်ပြုချက်ယူရခြင်းပယ်ဖျက်မှု၊ လူမှုရေးမီဒီယာတိုး၍အသုံးပြုမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ရုပ် မြင်သံကြားနှင့်အသံလွှင့် လုပ်ငန်းများကို အစိုးရမှ ထိန်းချုပ်ထားဆဲရှိသည်။ ထို့အပြင်၊ တပ်မ တော်၊ အကျင့်ပျက်လက်လှမ်းမီမှု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအမျိုးသားဝါဒနှင့် မွတ်ဆလင်အရေးအခင်းနှင့် ပတ် သတ် သော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆင်ဆာပြုလုပ်ခြင်းများ၊ ဥပဒေအရ ကန့်သတ်ချက်များ ရှိ ကြောင်း ကိုလည်းမိမိတို့နှင့် ဆက်ဆံနေကြသူများထံမှ သိရှိရသည်။ လူမှုရေးမီဒီယာ အသုံးပြုသူအချို့ကိုလည်းရာဇဝတ်ကြောင်းအရအရေးယူခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ်စည်းရုံးသည့်ကာလအတွင်းသတင်းမီဒီယာများကမဲဆွယ် စည်းရုံးသည့်သတင်းများထက် အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်များနှင့်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ လှုပ်ရှားမှုများအထူးသဖြင့် သမ္မတ၏လှုပ်ရှားမှုများကိုသာဦးစားပေးဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ပုဂ္ဂလိက နှင့် နိုင်ငံခြားသတင်းဌာနများ၊ လူမှုရေးမီဒီယာများကသာရွေးကောက်ပွဲ နှင့်ပတ်သက်သည့်သတင်းများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖော်ပြခဲ့ပြီး အချို့သောသတင်းဌာနများကအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အကြောင်းကိုသိသိသာသာ ဦးစားပေးဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

ယခုကြေညာချက်သည်ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ်များမပြီးဆုံးမှီထုတ်ပြန်သောကြေညာချက်ဖြစ်သည်။ မစ်ဂွင်အဖွဲ့ ၏သုံးသပ်ချက်အပြည့်အစုံထုတ်ပြန်သည့်အခါ၊ ရွေးကောက်ပွဲဂုဏ်အမြေတွက်ချက်ပုံနှင့်တိုင်ကြား မှုများ၊ အယူခံဝင်မှုများရှိပါက၎င်းတို့ ကိုမည်သို့ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့ပုံများ အပါအဝင်၊ ကျန်ရှိသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်တိုင်းအဆင့်တိုင်း၌ လေ့လာတွေ့ ရှိချက် များကိုဖော်ပြသွားပါမည်။

ပဏာမတွေ့ရှိချက်များ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတည်ပြုပြီးနောက် ဒုတိယအကြိမ်ကျင်းပသည့် ပြည်လုံးကျွတ်ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သော်လည်း၊ ပြည်တွင်းအဓိကနိုင်ငံရေးပါတီအားလုံးပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သည့် ပထမဆုံးရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းများကိုစတင်ခဲ့သည့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် တက်ဖျက်လာခဲ့သော အရပ်သားအပြည့်အဝမဟုတ်သည့် အစိုးရလက်ထက်တွင် ပထမဆုံး အကြိမ်ကျင်းပသည့် ပြည်လုံးကျွတ်ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သောကြောင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွက်အရေးကြီးသောစမ်းသပ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသူ/သားများမှ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင်အမျိုးသား လွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်) ကိုယ်စားလှယ် ၂၂၄ ဦးအနက်မှ ၁၆၈ ဦးကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ လွှတ်တော် (အောက်လွှတ်တော်) ကိုယ်စားလှယ် ၄၄၀ ဦးအနက်မှ ၃၃၀ ဦးကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၈၆၀ ဦးအနက်မှ ၆၄၄ ဦးကိုလည်းကောင်း၊ ရွေးချယ်တင်မြှောက်လျက်ရှိကြသည့် လွှတ်တော်အသီးသီးတွင်ကျန်ရှိသည့် ၂၅% ကိုတပ်မတော်မှခန့်အပ်သည်။ တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး ၂၉ ဦးကို လည်းရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြမည်။

ဒီမိုကရေစီယဉ်ကျေးမှုကိုပြုစုပျိုးထောင်နေရသည့်မြန်မာနိုင်ငံအတွက်ယခုကဲ့သို့ ယှဉ်ပြိုင်ရွေးချယ်ရသည့် ရွေးကောက်ပွဲမျိုးကျင်းပခြင်းမှာအသစ်အဆန်းလုပ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်း၌လည်း မြန်မာ့ တပ်မတော်နှင့်လက်နက်ကိုင်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများအကြားဖြစ်ပေါ်နေသည့်ပဋိပက္ခများကိုလည်းရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနေရသည်။ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်ကို အဖွဲ့အစည်း၁၅ဖွဲ့အနက်မှ ၈ ဖွဲ့သာလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသော်လည်းရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ်စဉ်ကာလ အတွင်းအောင်မြင်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်းပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေနှင့် လုံခြုံရေးကိုအကြောင်းပြကာ ပဲခူး၊ ကချင်၊ ကရင်၊ မွန် နှင့်ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအုပ်စု ၅၉၀ နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့နယ် ၇ မြို့နယ်စလုံးတွင် ရွေးကောက်ပွဲများဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။

ဥပဒေလုပ်ငန်းဘောင်နှင့်ရွေးကောက်ပွဲစနစ်

မြန်မာနိုင်ငံသည်ရွေးကောက်ပွဲများနှင့်အကျွမ်းဝင်သည့်အချို့သောအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ၊ အမျိုးသမီးများအပေါ်ခွဲခြားမှုအားလုံးပပျောက်ရေး ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ ကလေးသူငယ်များအခွင့်အရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ မသန်စွမ်းသူများအခွင့်အရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်နှင့် လာဒီပေးလာဒီယူဆန့်ကျင်ရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂသဘောတူစာချုပ်များကိုလည်းလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ဇူလိုင်လတွင်လည်းစီးပွားရေးလူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်ကိုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ သို့

ကုတွင်စစ်မှန်သည့်ရွေးကောက်ပွဲများနှင့်သက်ဆိုင်သော အဓိကလူ့အခွင့်အရေးသဘောတူစာချုပ် ဖြစ်သည့်အရပ်ဘက်နှင့်နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်းသောအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံမဟုတ်သေးပေ။

နိုင်ငံဘာလ ရက်နေ့ရွေးကောက်ပွဲများအတွက်ချမှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသောဥပဒေလုပ်ငန်းဘောင်မှာ၊ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရေးအတွက်အခြေခံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းစည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ထားသော်လည်းဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းကျသည့်ရွေးကောက်ပွဲများအတွက်သတ်မှတ်ထားသောအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံချိန် စံညွှန်းများကိုအပြည့်အဝလိုက်နာထားခြင်းမရှိသေးပေ။ရွေးကောက်ပွဲများအတွက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအပါအဝင်၊ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေနှင့်တကွပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှထုတ်ပြန်ထားသောဥပဒေများ၊ ညွှန်ကြားလွှာများနှင့်ရောနှောပြန်နံ့လျက်ရှိသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေမှာလည်းအပိုင်းပိုင်းအစိတ်စိတ်ဖြစ်နေသည့်အတွက် မည်သည့်ပြဿနာက မည်သည့်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည်ကို တိတိကျကျ ခန့်မှန်းရအလွန်ခက်သည်။

မဲပေးပိုင်မှုအခွင့်အရေးအပေါ်ကန့်သတ်ချက်များရှိနေသည့်အတွက်လူတိုင်း လူတိုင်းမဲပေးပိုင်ခွင့်ကိုအပြည့်အဝဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ဥပဒေကအသက်၁၈နှစ်ပြည့်ပြီးသော နိုင်ငံသားများ၊ ဧည့်နိုင်ငံသားများနှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်ရထားသူများမဲပေးခွင့်ရှိသည်ဟုဆိုထားသော်လည်းယခင်ရွေးကောက်ပွဲတွင်မဲပေး ခွင့် ရခဲ့ကြသည့်အဖြူရောင်ကဒ်ဟုခေါ်သောယာယီမှတ်ပုံတင်ကဒ်များကိုဆောင်သူများမှာ၊ အဖြူရောင် ကဒ်ပြား ၇၆၀၀၀၀ ကိုယခုနှစ်နှစ်ဦးပိုင်းတွင်ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့်အတွက် မဲပေးခွင့်ဆုံးရှုံးခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်နေသူပေါင်း တစ်သန်းကျော် ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းရပြီး အများစုမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် နေထိုင်ကြသည့် ရိုဟင်ဂျာ မျိုးနွယ်အုပ်စုများဖြစ်ပြီး၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့် နီပေါမျိုးနွယ်စု တစ်ချို့ လည်း ပါဝင်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာများကို အယူခံ ဝင်ခွင့်မရှိပဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သည့် အာဏာများကို ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်အား ပေးထားသည်။ ထို့အတွက် တရားမျှတမှုရှိရေးကို လျော့နည်းသွားစေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်စဉ်ကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ကန့်သတ်မှုများရှိခြင်း၊ ဤကာလအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ အရေးယူနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာမရှိခြင်းနှင့် ရွေးကောက်ပွဲကာလ မတိုင်မီ ဖြစ်ပေါ်သည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးရမည့် အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် မရှိခြင်း အစရှိသည့် ဥပဒေဟာကွက်များကြောင့် အချိန်နှင့် တပြေးညီ ထိရောက်သည့် အရေးယူနိုင်မှုများ အားနည်းခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အယူခံဝင်မှုများအတွက် အကြောင်းငွေ သတ်မှတ်ချက် မြင့်မားမှုမှာလည်း ဥပဒေကြောင်းအရ အဖြေရှာမှုကို အားနည်းစေသည်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့်ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များအတွက်ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပုံစနစ်သည် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုလျှင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်နှုန်း အခြေခံပြီး ထက်ဝက်ကျော်မဲရလျှင် ရွေးချယ်ခံရသည့် စနစ်ဖြစ်သည်။ အောက်လွှတ်တော်အတွက် မဲဆန္ဒနယ်များကို မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးဖွဲ့စည်းပုံကို အခြေခံထားသည့်အတွက်မဲပေးနိုင်သူအရေအတွက်မညီမျှမှုများများစွာရှိသည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌမှ ထုတ်ပြန်ထားသော ကိန်းဂဏန်းများအရ အငယ်ဆုံးမဲဆန္ဒနယ် (အင်ဂျန်းရီ မြို့နယ်) တွင်မဲပေးနိုင်သူ ၁၄၀၈ ဦး ရှိပြီး အကြီးဆုံးမဲဆန္ဒနယ် (လှိုင်မြို့နယ်) တွင် ၅၂၁၉၇၆ ဦး ရှိသည့်အတွက် တချို့သောနေရာများတွင်

မဲပေးခွင့်မညီမျှမှုများ ရှိနေသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၁၅% ကို တပ်မတော်အတွက် သီးသန့်ချန်ထားပြီး ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မှအဆိုပြုသူများကိုသာခန့်ထားရသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း ပုဒ်မ ၂၁ တွင် အစိုးရ၏ ဩဇာအာဏာသည် ပြည်သူများ၏ဆန္ဒကို အခြေခံရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းပုဒ်မကိုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမည်ဆိုပါက မဲဆန္ဒရှင်များကသာကိုယ်စားလှယ်များကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း မဲဆန္ဒရှင်များကို တာဝန်ခံရမည်ဟု ကောက်ယူရမည်။

ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှု

မြန်မာနိုင်ငံ၏ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှုစနစ်မှာ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှအစပြုသည့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်၊မြို့နယ် နှင့်ရပ်ကွက် နှင့်ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ဆပ်ကော်မရှင် များပါဝင်သော အဆင့် ၅ ဆင့်ပါစနစ်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တွင် သမ္မတ မှအဆိုပြုသည့်ဥက္ကဋ္ဌ အပါအဝင်အဖွဲ့ဝင် ၁၅ဦးပါရှိသည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တွင် လက်အောက်ခံဆပ်ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် များခန့်အပ်ရန်တာဝန်ရှိပြီးအဖွဲ့ဝင်အများစုမှာ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် အခြားဝန်ကြီးဌာနများမှ ဝန်ထမ်း များသာဖြစ်သည်။ ထို့အပြင်ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌမှာလည်း ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ ဝင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်နေသည့်အတွက် အတိုက်အခံကိုယ်စားလှယ်များအနေနှင့်ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့၏လွတ်လပ်မှုအပေါ် အယုံအကြည်မရှိကြောင်းပြောဆိုတင်ပြလျက်ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေ နှင့် မဲစာရင်းပြုစုခြင်းနှင့် မဲဆန္ဒနယ်သတ်မှတ်ခြင်း အပါအဝင် ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးကို ကြီးကြပ်ဖွဲ့စည်းစီမံနိုင်သည့်အခွင့်အာဏာများစွာရှိသကဲ့သို့ အလွန်ကျယ်ပြန့်သောတာဝန်များလည်းရှိသည်။ ကော်မရှင်တွင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်အခွင့်အာဏာသည် ဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးတည်းအပေါ်၌သာ အလွန်အမင်းတည်မီနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တချိန်တည်း၌ပင် နိုင်ငံတစ်ဝန်းတည်ဆဲ ဗဟို ဦးစီးစနစ်ကြောင့် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှချမှတ်သည့်ညွှန်ကြားချက်များကို တပြေးညီအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်းဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမရှိသည့်ရွေးကောက်ပွဲကြီး ကြပ်အုပ် ချုပ်မှုစနစ်ကြောင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များညီညီညွတ်ညွတ်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခြင်းမရှိ သည် ကို တွေ့ရသည်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်အား လက်ကမ်းကြိုဆိုလိုသည့်သဘောထားရှိသည်။ ထို့အပြင်ကော်မရှင်အနေနှင့်နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော် လည်း ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်ကြော်ညာစာအချို့ကိုသာ၎င်း၏ website ပေါ်တွင်တွေ့ရပြီး ဥရောပသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်မှတောင်းခံထားသောအချို့ သတင်း အချက်အလက်နှင့်ကိန်း ဂဏန်း အတိ အကျ ပေးခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ထိုသို့သာမကအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများကိုလည်းမဲဆန္ဒနယ်ပြင်ပရှိကြိုတင်မဲပေးမှုများကိုလည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခွင့်ကို၊ အကြိမ်ကြိမ်မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည့်ကြားမှ ခွင့်မပြုခဲ့ပေ။ ဆပ်ကော်မရှင်အဆင့်ဆင့်တိုင်းတွင်တိတိကျကျဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်နေသည့်အသွင်သဏ္ဍာန်ရှိသော်လည်း မဲပေးသူများစာရင်း၊ မဲရုံစာရင်းနှင့်ကြိုတင်မဲပေးမှုလုပ်ငန်းများနှင့် သက်ဆိုင်သောသတင်းအတိအကျကိုအချိန်နှင့်

တပြေးညီရရှိရန်အတွက်ဥရောပသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့် လေ့လာရေးမစ်ရှင်တွင် အခက်အခဲများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှပြည်သူများကိုအသိပေးနိုင်သည့်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့်အသိမပေး နိုင်သည့်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုမဲရုံများသို့ အချိန်မှီထုတ်လုပ်ဖြန့်ဝေမည်ဟုကတိပေးခဲ့သည်။ထို့အတူလက် ကိုင်ဖုန်းသုံးပြီးစာရေးသားပေးပို့မှုအပါအဝင်မဲဆန္ဒရှင်များအားငှင်းတို၏အမည်များကိုမဲစာရင်းတွင်ကြည့်ရှုပြင်ဆင် ရန်အားပေးသည့် မဲဆန္ဒရှင်များအားသတင်းအချက်အလက်ပေးပို့သည့်စီမံကိန်းတစ်ရပ် ချမှတ်အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင်ကာလတွင်လည်း မဲဆန္ဒရှင်များအား မဲပေးပုံပေးနည်းနှင့်ပတ်သတ်သည့်သ တင်းအချက်အလက်ပေးစီမံကိန်းတစ်ရပ်ကိုလည်းထပ်မံချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စု ရွေး ကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် မဲပေးရန် သက်သေခံလက်မှတ်ပေါင်း ၃၃ သန်းရှိနိုင်ခဲ့သည်။ အစပိုင်းတွင်မှတ်ပုံတင် မရှိသည့်မဲပေးသူများအတွက်ရည်ရွယ်ခဲ့ပြီးတကယ်တမ်းမဲပေးရာတွင်အသုံးပြုရန်မဟုတ်ဟုသိရသည်။ ယင်း သက် သေခံစာ ရွက်များကို မဲစာရင်းတွင်မဲဆန္ဒရှင်များနှင့်ပတ်သက်သည့်အချက်အလက်များမှားယွင်းနေပါက ပြင်ဆင် ရန်အတွက်လည်းရည်ရွယ်ခဲ့သည်။

မဲပေးသည့်နေ့တွင်မဲရုံသို့ သွားရောက်မဲပေးနိုင်သည့်မဲဆန္ဒရှင်များအနေနှင့်ကြိုတင်မဲပေးခွင့်ပြုရန်မေတ္တာရပ်ခံ နိုင် သည်။ မဲဆန္ဒနယ်ပြင်ပရှိ အဖွဲ့အစည်းများတွင်ကြိုတင်မဲပေးရန်အတွက်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ အစိုးရရုံးများ၊ စစ်တန်းလျား များနှင့် တက္ကသိုလ်များကို အသုံးပြုခဲ့သည့်အတွက်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာ မှုမရှိ သည် ကိုတွေ့ခဲ့ရသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်မှနေ၍တရားဝင်မဲပေးခဲ့သည့် စာရင်း ကိုပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ထံမှ တောင်းခံခဲ့သော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပခင်အချိန်အထိ ရရှိ ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ တပ်မတော်သားများစစ်တန်းလျားများတွင် ကြိုတင်မဲပေးခြင်းကို ဥရောပသမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲစောင့် ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်မှစောင့်ကြည့်လေ့လာရန်ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံခဲ့သော်လည်း ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်မှခွင့်မပြုခဲ့ပေ။ ကော်မရှင်နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂအကြားလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့်သဘောတူနားလည်မှု စာချုပ် လွှာတွင်ခွင့်ပြုရန်ပါရှိသည်သာမက ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မှလည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများကို ခွင့်ပြု မည်ဟုအာမခံထား ပြီးဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရပ်ခြားတွင်ရောက်ရှိနေသူများမဲပေးနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ နိုင်ငံခြားရှိအချို့သော မြန်မာသံရုံးများနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။မဲပေးရန်မှတ်ပုံတင်ထားသူပေါင်း ၃၄၀၀၀ ကျော်ရှိသော်လည်း ငှင်းတိုအနက်မှမဲပေးရန်လျောက်လွှာ ၅၀၀၀ ခန့်မှာအချက်အလက်မှန်ကန်စွာဖြည့်စွက်ထားခြင်းမရှိကြောင်း နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဥရောပသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်ထံ အကြောင်း ကြားလာ သည်။ ထို့အတွက် မဲပေးနိုင်သူစာရင်းစုစုပေါင်း ၂၉၀၀၀ သို့ကျဆင်းသွားသည်။ ထိုမျှမက သံရုံးများသို့ မဲလက်မှတ်ပေးပို့မှုနောက်ကျခြင်း၊ မဲလက်မှတ်များကိုနိုင်ငံမှားယွင်းပေးပို့ခဲ့ခြင်းများအပါအဝင် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာအများအပြားရှိခဲ့ ကြောင်းကိုလည်းနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသိပေးလာခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုရွေး ကောက် ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌမှလည်း ဤသို့နိုင်ငံရပ်ခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရသည့်အတွက်အကြံမရှိခြင်းအချိန် မလုံလောက်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း လူသိရှင်ကြားထုတ်ဖော်ဝန်ခံပြောကြားခဲ့သည်။ ဥရောပသမဂ္ဂ ရေး ကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်မှ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ထံ တရားဝင်ကိန်း ဂဏန်းများ

တောင်း ခံခဲ့ သော်လည်း ယခုအချိန်အထိ ရရှိခြင်းမရှိပါ။

မဲပေးသူများမှတ်ပုံတင်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင်မဲပေးသူများမှတ်ပုံတင်သည့်စနစ်မှာနောက်ပြန်ဆွဲသည့်စနစ်ဖြစ်သည်။အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန ရှိအိမ်ထောင်စုစာရင်းများနှင့်မှတ်တမ်းများကို အခြေခံကာ Data Base ထဲသို့ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ယခုကဲ့သို့မဲပေးသူများစာရင်းကိုကွန်ပျူတာဖြင့်ပြုစုခြင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်။ဤသို့ပြုစုထားသည့်ပဏာမ စာရင်းမှာပြည့်စုံမှန်ကန်ခြင်းမရှိကြောင်း အများကသတ်မှတ်ထားသည့်အတွက်မှတ်ပုံတင်ရာတွင်အခက်အခဲများစွာနှင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။မဲပေးသူများနှင့် ပတ် သတ်သည့်အချက်အလက်များကိုစာရင်းသွင်းသည့်နေရာတွင်လည်းကောင်း၊ ရွေးချယ်စစ်ထုတ်သည့်နေရာ တွင် လည်းကောင်းပြဿနာများစွာရှိခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကိုယ်တိုင်ကပင်အသုံးပြုသည့် Software ကိုအသေချာစမ်းသပ်ရန်နှင့် နိုင်ငံအခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီအောင်ရေးဆွဲထားသင့်ကြောင်းထုတ်ဖော်ဝန် ခံခဲ့သည်။ အချို့သော ရွေးကောက်ပွဲဆပ်ကော်မရှင်မှ တာဝန်ရှိသူများ(ဥပမာ ဧရာဝတီ) ကမူ ပေးပို့ ထား သော Data Base ကိုအသုံးမပြုပဲ Excel Sheet ဖြင့်စာရင်းများပြန်လည်ပြုစုခဲ့ကြောင်းသိရသည်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကလည်း မဲပေးသူစာရင်းတွင်ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ပြင်ဆင်ခြင်း၊ထုတ်ပယ်ခြင်း များ ပြုလုပ်နိုင်ရန်နည်းလမ်းများဖန်တီးပေးခဲ့ယုံမက၊ မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုမှအခြားတစ်ခုသို့လွှဲပြောင်းမှုချော မွေမြန်ဆန် အောင်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ မဲစာရင်းများမှန်ကန်ပြည့်စုံစေရေးအတွက် ထုတ်ပြန်ကြေငြာကာပြည်သူများလာ ရောက်ကြည့်ရှုပြီးဖြည့်စွက်ခြင်း၊ပြင်ဆင်ခြင်းများပြုလုပ်ရန်ဆော်သြခဲ့သည်။ မဲပေးသူစာရင်းစုစုပေါင်းကို ပြည် ထောင်စု စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် မှတရားဝင်ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့ခြင်းမရှိသော်လည်းမဲပေးရန်မှတ်ပုံတင်ထားသူ စုစုပေါင်း ၃၃.၆သန်း ခန့်ရှိမည်ဟုခန့်မှန်းရသည်။မဲစာရင်းကြေငြာထားစဉ်ကာလအတွင်း ပြည်ထောင်စုရွေး ကောက်ပွဲကော်မရှင်မှမဲပေးသူပညာပေးစီမံကိန်းကို တပြည်လုံး အတိုင်းအတာဖြင့်ကျင်းပခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားတစ်ချို့ဖြင့်လက်ကမ်းစာစောင်များ၊ပို့စတာများထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ ထုတ်ပြန်ကြေငြာထားသော မဲစာရင်းများကိုလာရောက်ကြည့်ရှု ပြင်ဆင်သူအနည်းငယ်သာရှိကြောင်း၊ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်သူအများကအသေ အချာစိစစ်ခြင်းမရှိကြောင်း၊ ပြည်တွင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများကမှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။ မဲစာရင်းများကိုရွေး ကောက်ပွဲမကျင်းပမီရက်ပိုင်းအလိုမှပြန်လည်ပြင်ဆင်ပေးခဲ့သည့်အတွက်စီမံအုပ်ချုပ်သူများဘက်မှ အလွန် နောက် ကျသောကြိုးစားမှုတစ်ရပ်ဟုဆိုရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ၏သတင်းပေးပို့ချက်အရ၊ ရွေး ကောက်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့ တွင်မဲလာပေးချိန်တွင် အမည်ရှာမတွေ့မှုများ၊ အမည်မပါသည်ကို သိသည့်အတွက် မဲပေးရန် မကြိုးစားမှုများရှိကြောင်း သိရသည်။

ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများမှတ်ပုံတင်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသားအားလုံးဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးပေးထားသည်။ သို့ရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ရောက်အရွေးခံနိုင်ရန်သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းများထဲတွင် သဘာဝမကျသောကန့်သတ် ချက်များ ပါ ဝင် နေသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံသားခံယူခွင့်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရမည့်ရုပ်ထွေးလှသောလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ယှဉ်တွဲစဉ်းစားသည့်အခါ ဧည့်နိုင်ငံသားများနှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်ရရှိထားသူများပင်ဝင်ရောက်ရွေးချယ်ခွင့်မရှိ

ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထိုမျှမကကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦး၏မိဘများသည်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း မမွေး ဖွားမီ ကာလကပင်နိုင်ငံသားဖြစ်နေရန်လိုအပ်ပြီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းကိုယ်တိုင်ကလည်းရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ မြန်မာ နိုင်ငံတွင်၁၀ နှစ် ဆက်တိုက်နေထိုင်ခဲ့သူဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆပ်ကော်မရှင်များမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအမည်စာရင်းများကိုစိစစ်ပြီးမှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းကို စက်တင်ဘာလကုန် တွင်အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး၊ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၆၀၀၀ ကိုအတည်ပြုပေးခဲ့သည်။ ဤသို့စိစစ်ပြီးကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၉၉ ဦးကိုထုတ်ပယ်ခဲ့သည် (နိုင်ငံသားဖြစ်မှုလိုအပ်ချက်ကိုစောင်းပေး စိစစ်ခဲ့ သည့်အတွက်အထူးသဖြင့်ရခိုင်ပြည်နယ်နေမွတ်ဆလင် ဘာသာဝင်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအပေါ် အကျိုးသက် ရောက်မှုပိုများခဲ့သည်)။ ထုတ်ပယ်ခံရသည့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများထဲမှ ၆၇ ဦးအယူခံဝင်ခဲ့သည့်အတွက် ၂၄ ဦးကိုပြန်လည်လက်ခံခဲ့သည်။ထူးခြားသည့်ဥပမာတစ်ခုမှာ ၂၀၁၀ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင်ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်အရွေးချယ်ခံထားရသောလက်ရှိပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ မှလွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်ဖြစ်သောမွတ်ဆလင်ရိုဟင်ဂျာဦးရွှေမောင်ကိစ္စဖြစ်သည်။ ၎င်းအနေနှင့် တသီးပုဂ္ဂလ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် အရွေးခံရန်လျှောက်ထားချက်ကိုနိုင်ငံသားမဖြစ်မှုအကြောင်းပြချက်ဖြင့်ပယ်ချခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှထုတ်ပြန်သည့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းစာရင်းကိုကြည့်မည်ဆိုပါက မွတ်ဆ လင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းစုစုပေါင်း ၂၈ ဦးသာရှိသည့်အတွက်ကိုယ်စားပြုမှု အလွန်နည်း သည် ကိုတွေ့ရသည်။

အမျိုးသမီးများပါဝင်မှု

မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် နိုင်ငံသားအားလုံးသည်ကျား၊မ မခွဲခြားပဲဥပဒေအရ တန်းတူညီမျှရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။၂၀၁၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက်ရေးဆွဲထားသောအမျိုးသမီးများရှေ့တန်းတင်ခြင်းဆိုင်ရာ အမျိုးသား မဟာဗျူဟာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အရ အစိုးရ အနေနှင့်အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား တန်းတူညီမျှမှုရေး ဖော်ဆောင်ပေးရန်တာဝန်ရှိသည်။ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌကိုယ်တိုင်မှလာမည့်ရွေးကောက်ပွဲ တွင် အမျိုးသမီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများတိုး၍ထည့်သွင်းကြရန်နိုင်ငံရေးပါတီများကိုဆော်ကြခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးများအပေါ်ခွဲခြားမှုအားလုံးအဆုံးသတ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်ကိုမြန်မာနိုင်ငံမှလက်မှတ်ရေးထိုး အတည်ပြုထားသော်လည်းအမျိုးသမီးများပါဝင်မှုကိုတိုးမြှင့်ပေးရန်အထူးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များယခုတိုင်မရှိသေး သည့်အတွက်နိုင်ငံရေးလောကတွင်အမျိုးသမီးများ၏အခန်းကဏ္ဍတိုးမြှင့်ပေးရန်နိုင်ငံရေးခံယူချက်မရှိသကဲ့သို့ဖြစ် နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။

တရားရုံးချုပ်တွင်အမျိုးသမီးတရားသူကြီးမရှိသကဲ့သို့အဖွဲ့ဝင် ၁၅ ဦးပါသောပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော် မရှင်တွင် အမျိုးသမီး တစ်ဦးသာပါသည်ဟုတွေ့ရသည်။လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၆၀၀၀ကျော် အနက် အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၈၀၀ ခန့်သာပါရှိပြီးအမျိုးသားရွေးကောက်ပွဲများထက် ပြည်နယ် နှင့် တိုင်း ဒေသ ကြီးလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများတွင်နိုင်ငံရေးပါတီများမှအမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ပိုမိုဝင်ရောက်ယှဉ် ပြိုင်ထားစေကြောင်းတွေ့ရသည်။အောက်လွှတ်တော်တွင်ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်း ၂၂၄ ဦးအနက် ၄ ဦးသာ အမျိုးသမီးဖြစ်ပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၁.၇၉% သာဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူအထက်လွှတ်တော်တွင်လည်း ကိုယ်စား

လှယ် ၄၄၀ အနက် အမျိုးသမီး ၂၅ ဦးသာပါဝင်သည့်အတွက် ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၅.၅၉% သာရှိပြီး အာဆီယံဒေသတွင်း အမျိုးသမီးကိုယ်စားပြုမှု အနိမ့်ဆုံးနေရာတွင်ရှိသည်။

ရွေးကောက်ပွဲအတွက်မဲဆွယ်ခြင်း

ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ်ခြင်းများကို စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင်စတင်ခဲ့ပြီး နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့ညသန်းခေါင်ချိန်တွင်ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ အောက်တိုဘာလယ်လောက်အထိနိုင်ငံရေးပါတီကြီးများဖြစ် ကျသော အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီနှင့် တိုင်းရင်းသား ပါတီကြီးများ ဖြစ်ကြ သောရှမ်းပြည်နယ်မှ နိုင်ငံရေးပါတီကြီးနှစ်ခုနှင့် ရခိုင် အမျိုးသား ပါတီ များကသာဦးဆောင်မဲဆွယ်ခဲ့ကြပြီး ပိုစတာများဖြန့် ဖေခြင်း၊ လူထုဟောပြောပွဲများကျင်းပခြင်း၊ တေးဂီတပွဲများ၊ ဂီတယာဉ်များဖြင့်လှည့် လည်ဖြေဖျော်ခြင်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များဖြင့်စီတန်းလှည့်လည် ခြင်းနှင့် တအိမ်တက်၊ ဆင်းမဲဆွယ်စည်းရုံးခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများမှာ မဲဆွယ်စည်းရုံးလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သည့်ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရာ တွင်ယေဘုယျအားဖြင့်လျော့လျော့ရှူရှူပေးတတ်ကြောင်းသတင်းပို့လာသော်လည်း အချို့သောအခြေ အနေများတွင်ဥပဒေပါပြဌာန်းချက်အတိုင်းကြိုတင်ခွင့်တောင်းရန် လိုအပ်သည့်အချိန်အတိုင်း တိတိကျကျ လိုက်နာစေခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပါတ်သက်၍ ချမှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမှာပိုမိုတင်းကြပ်ပြီး လိုအပ်သကဲ့သို့အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၊ တပ်မတော်၏ဂုဏ်သိက္ခာသို့ မဟုတ်နိုင်ငံ၏အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိပါးနိုင်သည့် လုပ်ရပ်များကို တားမြစ်ထားသည်ကိုတွေ့ ရသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးချိန်ကာလအတွင်းလွတ်လပ်စွာသင်းဖွဲ့ခွင့်၊ စုဝေးခွင့်များ ပေးထားသော်လည်း၊ ယင်းအခွင့်အရေးများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရရှိခံစားနိုင်ရေးနှင့် ပါတ်သတ်၍ စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်မှုများရှိနေသည့်အတွက် ဆက်လက်အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်လိုသည်။ ပဲခူးမှ တစ်သီး ပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်မြတ်နုခိုင်သည်၊ ၂၀၁၄ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်းက ပြုလုပ်ခဲ့သော ဆန္ဒပြပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်ဆိုကာ အောက်တိုဘာလ (၁၇)ရက်နေ့တွင် ဖမ်းဆီးခြင်းခံခဲ့ရသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများလိုက်နာရမည့်ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများကိုနိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၈၈ ပါတီနှင့်တသီးပုဂ္ဂလ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ချို့ကလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ ကိုယ်တိုင်လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများဖြစ်သည့် အတွက်ပါတီများမှကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြန့်ဖြန့်ဖေခဲ့ကြသည်။ ယင်းစည်းကမ်းများကြောင့် မဲဆွယ်စည်းရုံးစဉ် ကာလအတွင်းတည်ငြိမ်အေးချမ်းသည့်အခြေအနေတရပ် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ပါတီကိုယ်စားလှယ်များက ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးစဉ်ကာလအတွင်းကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများ လိုက်နာမှုစောင့်ကြည့်ရေး ကော်မတီမှအခါအားလျော်စွာ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ လူမျိုး၊ ကျား/မ၊ ဘာသာစကားနှင့် မျိုးနွယ်စု

ကွဲပြားမှုကိုအခြေခံပြီးအမုန်းတရားပွားစေမှုများကိုအားမပေးရန်နှင့်လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ အုပ်စုတစ်စုနှင့် တစ်စု၊ ယုံကြည်ချက်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား အကြမ်းမဖက်ရန် သတိပေးခဲ့ရသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့်မဲဆွယ်စည်းရုံးစဉ်ကာလအတွင်းအေးချမ်းမှုရှိပြီး နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ကိုယ်စားလှယ်များ လွတ်လပ်စွာ သွားလာစုဝေးနိုင်ခဲ့သည်။ အချို့နေရာဒေသများတွင် တိုက်ပွဲများ၊ အကြမ်းဖက်မှုများ၊ တင်းမာမှုများရှိနေသည့်အတွက် ယင်းဒေသများတွင် လုံခြုံမှုမရှိဟု ပါတီအချို့ကယူဆခဲ့ကြသည်။ ပဲခူးတွင် ကျင်းပသည့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပွဲများသို့ ကျောင်းသား များနှင့် ဝန်ထမ်းများအားတက်ရောက်ရန်ဖိအားပေးမှုများ၊ တနင်္သာရီတွင်ကျင်းပခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင် ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပွဲများသို့ဝန်ထမ်းများအားတက်ရောက်ရန်နှင့် ၎င်းတို့အားမဲပေး ရန်ဖိအားပေးမှုများရှိကြောင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများမှ သတင်း ပေး ပို့ လာသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဒေသခံမဘာသခေါင်းဆောင်များက မဲပေးသူများကို လွှမ်းမိုး ရန်ကြိုးစား ခဲ့ကြောင်းဝန်ခံခဲ့ပြီး၊ မွန်နှင့်ကရင်ပြည်နယ်များတွင်သံဃာများမှမဲပေးသူများအား အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ ချုပ်သို့မဲပေးရန် တိုက်တွန်းမှုများရှိသည်ဟု စွပ်စွဲချက်များကြားသိရကြောင်းလည်း စောင့်ကြည့် လေ့လာသူများမှ သတင်းပေးပို့လာသည်။ ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ ပေးကမ်းစည်းရုံးမှုများရှိကြောင်း စွပ်စွဲမှုများရှိပြီး၊ မကွေးတွင်ကျင်းပခဲ့သော ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပွဲများ သို့ တက် ရောက်ခဲ့သည့်သူများကိုယ်တိုင်က ၎င်းတို့အားအခကြေးငွေပေး ချိတ်တက်ရောက်စေခဲ့ကြောင်း ဥရောပ သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများအားပြောကြားခဲ့ကြပါသည်။ လုံခြုံရေးအခြေအနေကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းကျေးလက်ဒေသများတွင်ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များ မဲဆွယ် စည်း ရုံးရန်အခက်အခဲရှိခဲ့သည်။ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်ကလည်း လုံခြုံရေးအခြေအနေကြောင့် ကချင်ပြည်နယ်တွင် လူထုအစည်းအဝေးများ မပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သော တစ်လအတွင်း အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်မှကိုယ်စားလှယ်လေးဦးလက်နက်ဖြင့်တိုက်ခိုက်ခံခဲ့ရကြောင်း သတင်းရရှိ သည်။

ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း ရိုင်းစိုင်းလှုံ့ဆော်သောစကားများ၊ အထူးသဖြင့် မွတ်ဆလင်အုပ်စုများသို့ ဦးတည်ပြောဆိုခဲ့ကြကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးသည့်ကာလအတွင်း မဘာသမုဦး ဆောင်သည့်မျိုးစောင့်ဥပဒေလေးရပ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည့် အထိမ်းအမှတ်အောင်ပွဲများ ကျင်းပခဲ့သည့်အတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးအသွင်ပုံသဏ္ဍာန်အပေါ်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတောင်သူလယ်သမားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီတို့မှကျင်းပခဲ့သော နိုင်ငံရေး ဟောပြောပွဲများတွင်လူမျိုးခွဲခြားသည့်မိန့်ခွန်းများအထူးသဖြင့်မွတ်ဆလင်အုပ်စုများအား ဦးတည်တိုက် ခိုက်ပြောကြားခဲ့ကြသော်လည်း ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကုမည်သို့မျှအရေးယူခဲ့ခြင်း မရှိ ကြောင်းတွေ့ရသည်။ စည်းရုံးပြောဟောမှုများတွင် “နိုင်ငံကောင်းစားရေး” နှင့် “အမျိုး ဘာသာကာ ကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး” ကိုရောနှောပြောကြားမှုများရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မဘာသ အဖွဲ့ ဟောကြားမှုများပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ မဲဆွယ်မိန့်ခွန်း

များတွင်သာမက၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မှ တပ်မတော်သားများနှင့်တွေ့ဆုံရာတွင်လူမျိုးနှင့်ဘာသာကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များကိုမဲပေးရန် တိုက်တွန်းမှုများ ရှိ ကြောင်းတွေ့ရသည်။

သတင်းထုတ်ပြန်ရေးလုပ်ငန်းပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ

၂၀၁၁ခုနှစ်မှ အစပြု၍ ဆင်ဆာခွင့်ပြုချက် မလိုအပ်သည့်နောက်တွင် မြန်မာ့သတင်းထုတ်ပြန်ရေး လုပ်ငန်း ပုံသဏ္ဍာန်လုံးဝပြောင်းလဲခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ထို့အတွက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်ပီပြင်သော သတင်းမီဒီယာလုပ်ငန်းများ ပေါ်ထွန်းလာကာ၊ ပုဂ္ဂလိကသတင်းစာများ၊ အွန်လိုင်းမီဒီယာလုပ်ငန်းများ တိုးတက်များပြားလာရုံမက အင်တာနက် အသုံးပြုမှု၊ အထူးသဖြင့် Facebook အသုံးပြုမှုများ ပို၍ တွင်ကျယ်လာသည်။ သို့သော်လည်း ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် သတင်းအချက်အလက် အဓိက ထုတ်ပြန်ပေးသော ဌာနများကို အစိုးရ တပ်မတော် သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်များနှင့် နီးစပ် သူများကသာ ချုပ်ကိုင်ထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

တပ်မတော်၊ အကျင့်ပျက်လာဒ်စားမှု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအမျိုးသားဝါဒနှင့် မွတ်ဆလင်အရေးအခင်းနှင့် ပတ်သတ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆင်ဆာပြုလုပ်ခြင်းများ၊ ဥပဒေအရ ကန့်သတ်ခြင်းများ ရှိကြောင်း ဥပဒေမဂ္ဂဈေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်အဖွဲ့နှင့် ဆက်ဆံနေကြသူများထံမှ သိရှိရသည်။ ယခုအချိန်အထိ သတင်းထောက်ငါးဦး အကျဉ်းချခံထားရဆဲဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းတို့ငါးဦးစလုံးမှာ တပ်မတော်နှင့် ပတ်သတ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ရေးသားခဲ့သည့်အတွက် ၂၀၁၄ခုနှစ်မှစ၍ အကျဉ်းချခံခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဈေးကောက်ပွဲကျင်းပချိန်နီးသည့်ကာလတွင်လည်း Facebook အသုံးပြုသူ သုံးလေးဦးမှာလည်း ရာဇဝတ်ပြစ် မှုဖြင့် အချုပ်ခံထားကြရသည်။ ဤဖြစ်ရပ်များသည် လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟပြောဆိုခွင့်ကို များစွာ အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။

ဥပဒေမဂ္ဂဈေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်အဖွဲ့မှ သတင်းမီဒီယာများကိုလေ့လာစောင့်ကြည့်ရာတွင် သတင်းဌာနအချို့ကသာ မဲပေးသူများသိရှိနားလည်ပြီးမှန်ကန်စွာဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်သတင်းအချက်အလက်အပြည့်အစုံထုတ်ပြန်ပေးကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဂြိုဟ်တုရုပ်မြင်သံကြား သတင်းဌာန ဖြစ်သည့် DVB နှင့် နိုင်ငံခြားသတင်းဌာနများ၊ online မီဒီယာနှင့်အချို့သတင်းစာများက တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များအပါအဝင်၊ မှတ်ပုံတင်ထားသည့်နိုင်ငံရေးပါတီအတော်များများအကြောင်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့ကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ သတင်းမီဒီယာများကိုလေ့လာစောင့်ကြည့်ရာတွင် အချို့သောသတင်းမီဒီယာများကအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီတို့ကိုဦးတည်ဖော်ပြပြီး၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်ကို ဦးစားပေးဘက်ကြောင်း သိသာပေသည်။ အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် DVB မှ နိုင်ငံရေးပါတီ ၆ ပါတီနှင့် ပြည်သူများပါဝင်တက်ရောက်သော ပထမဆုံးအမျိုးသားစကားစစ်ထိုးပွဲကျင်းပခဲ့သည်။

သို့ ရာတွင်၊ ပြည်သူ့အတော်များများအတွက် သတင်းရရှိရာဌာန ဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရမှငွေကြေးထောက်ပံ့ ထားသော MRTV, MRTV4, MWD နှင့်ကြေးမုံ၊ မြန်မာ့အလင်းအစရှိသည့် သတင်းမီဒီယာများက မဲဆွယ်စည်းရုံးသည့်သတင်းများထက် အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်များနှင့်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ လှုပ်ရှားမှုများ၊ အထူးသဖြင့် သမ္မတ၏လှုပ်ရှားမှုများကိုသာဦးစားပေးဖော်ပြကြောင်းတွေ့ရသည်။ သမ္မတ၏ တရားဝင်ခရီးစဉ်များတွင်ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီအလံများ၊ အရောင်များဖြင့် ဝေဝေဆာ ဆာကြိုဆိုပုံများ တွေ့ရသည့်အတွက် နိုင်ငံတော်နှင့်ပါတီ ကွဲပြားမှု မရှိပဲ၊ ဝေဝါးနေကြောင်း တွေ့ရသည်။

မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုလျှင် နိုင်ငံပိုင်ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အသံလွှင့်ဌာနများမှ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးမူဝါဒချက်မိန့်ခွန်းများ တစ်ကြိမ်လျှင် ၁၅မိနစ်နှုန်းဖြင့် နှစ်ကြိမ် အခမဲ့ ထုတ်လွှင့်ခွင့် ပေးခဲ့သည့် အ တွက် ပါတီပေါင်း ၉၁ပါတီအနက်၊ ၈၅ပါတီက ဤအခွင့်အရေးကို ကောင်းစွာအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ သို့ ရာတွင် ပြောကြားမည့် မိန့်ခွန်းများကို ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် လိုအပ်ပြီး၊ ပြောကြားမည့် ဘာသာရပ်အပေါ်ကန့်သတ်ချက်များ ရှိကာ၊ အာဏာပိုင်နှင့် တပ်မတော် အပေါ် ဝေဖန်မှုများ မပြုလုပ်မိရန်လိုကြောင်း တွေ့ရသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံပိုင်ရုပ်မြင်သံကြားဖြစ် သည့် MRTV နှင့် နိုင်ငံပိုင်သတင်းစာများမှ နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ဒုတိယအကြိမ် နိုင်ငံရေး မူဝါဒမိန့် ခွန်း ကို ထုတ်လွှင့်ရေးသားဖော်ပြခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ရွေးကောက်ပွဲနှင့်ပတ်သက်၍အသိအမြင်ကျယ်လာစေရန် MRTV မှ မဲထည့်သူများအား ပညာပေး အစီအစဉ်များ လွှင့်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မဲဆွယ်စည်းရုံးရန်သတ်မှတ်ထားသည့် နောက်ဆုံး နေ့ရက်များနှင့် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့တွင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်အောက်တွင် ရရှိခဲ့သည့် တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုများကို အီဂျစ်နိုင်ငံတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ရုန်းရင်းဆန်ခတ် ဖြစ်မှု များနှင့် ယှဉ်တွဲကာ ပြောင်းလဲမှုများ၏ရလဒ်အဖြစ် ပြသသွားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများ

ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်သည့် တိုင်ကြားမှုများ၊ အငြင်းပွားမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာကိုပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အား အပြည့်အဝအပ်နှင်းထားသည်။ နိုင်ငံရေး ပါတီ များ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များမှတ်ပုံတင်ခြင်းကိစ္စများကို ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကထိရောက်ပိုင်နိုင်စွာကိုင်တွယ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များချမှတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင်ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်းတိုင်ကြားချက်များကိုလက်ခံခြင်း၊ ကိုင် တွယ် ဖြေရှင်းပေးခြင်းများကိုဆောင်ရွက်ရာတွင်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အခန်းကဏ္ဍမှာပီပြင် မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤလုပ်ငန်းများကိုကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်

မှစက်တင်ဘာလအတွင်းကဖွဲ့စည်းခဲ့သော ဖြန့်ဖြေညှိနှိုင်းရေးကော်မတီသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ တိုင်ကြားမှုအများအပြားမပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့်အတွက် ဤသို့ချဉ်းကပ်နည်းမှာ အောင်မြင်သည်ဟုပြောနိုင်သော်လည်း၊ စည်းရုံးမဲဆွယ်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုချိုးဖောက်ရာ ရောက်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီပိုစတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်ကြီးများကိုဖျက်ဆီးခြင်းများကိုအရေးယူခြင်းထက် နောင်ဤသို့မပြုလုပ်ရန် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ခြင်း များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပြဌာန်းထားသည့်ဥပဒေများကကိုယ်စားလှယ်များအပေါ်သာသက်ရောက်မှုရှိပြီး၊ အားပေးအားမြှောက် ပြုသူများအပေါ် သက်ရောက်မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို စိန်ခေါ်မှုများရှိပါက ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်လက်အောက်ခံ ခုံသမာဓိအဖွဲ့များက အရေးယူကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးရန်ဖြစ်ပြီး၊ ဖြေရှင်းပေးရမည့်အချိန်ကန့်သတ်ချက်မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း သတင်းမီဒီယာနှင့် ပတ်သတ်သည့် တိုင်ကြားစာများကို အရေးယူကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးရန် တာဝန်ရှိသော၊ မကြာသေးမီကဖွဲ့စည်းခဲ့သော မြန်မာသတင်းမီဒီယာကောင်စီအနေနှင့် Voice သတင်းစာနှင့်ပတ်သတ်သည့် တိုင်ကြားစာတစ်စောင်သာ ရရှိထားကြောင်း သိရသည်။

မဲထည့်ခြင်းနှင့်မဲရေတွက်ခြင်း

ဥရောပသမဂ္ဂမှစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများက၊ မဲပေးသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များသည် လွန်စွာမှ အပြုသဘောဆောင် ကြောင်း သတင်းပို့ခဲ့ကြသည်။ မဲရုံများ အချိန်မီ ဖွင့်လှစ်နိုင်ပြီး လိုအပ်သည့် ပစ္စည်း အသုံးအဆောင်များလည်း ပြည့်စုံကြောင်းသိရသည်။ အချို့သောမဲရုံများတွင်မဲပေးရန်တန်းစီသူများ၊ များပြားသည့်အတွက် ထိန်းသိမ်းရန်အခက်အခဲရှိခဲ့သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် မဲရုံတာဝန်ခံများက နိုင်ငံနှင့်စွာကိုင်တွယ်နိုင်ခဲ့ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေနှင့် ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၃၁ ဖွဲ့မှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူစုစုပေါင်း ၁၂၀၀၀ ခွင့်ပြုထားကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင်ဥရောပသမဂ္ဂမှစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများသွားရောက်လေ့လာခဲ့သည့် မဲရုံအားလုံး၏ ၂၇% တွင်သာ ပြည်တွင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ မဲစာရင်းများတွင် မဲပေးသူအများစု၏အမည်စာရင်းများပါရှိပြီး၊ ထုတ်ပေးထားသည့် မဲပေးရန်သက်သေခံလက်မှတ်များကလည်းမည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကိုအထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ သို့ရာတွင် သွားရောက်လေ့လာခဲ့သည့် မဲရုံများအနက်မှမဲရုံ ၇%တွင် မဲပေးရန်အမည်စာရင်း ပါရှိခြင်းမရှိကြောင်းသိရှိရသည်။ မဲပေးသူ များအနေနှင့်လည်းလျှို့ဝှက်စွာမဲပေးနိုင်ကြပြီး၊ မဲရုံတွင်တာဝန်ကျသည့်ဝန်ထမ်းများကလည်း ၎င်းတို့၏ အုပ်ချုပ် ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် လူအများစုပြုမဲပေးမှုကြောင့်လျှို့ဝှက်မဲပေးနိုင်မည့်အခြေအနေကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ကောင်းဖြစ်စေနိုင်သည်။ အချို့သောနေရာများတွင်ဒေသအာဏာပိုင်များကမဲရုံကြီးကြပ်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြကြောင်း စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများမှ အစီရင်ခံလာကြသည်။ မဲပေးသူများမလာရောက်မီ ရိုက်နှိပ်မည့်တံဆိပ်တုံးတွင်မှင်ရှိမရှိအမြဲတမ်းစစ်ဆေးခြင်းမရှိသော်လည်း၊ လေ့လာစောင့်ကြည့်ခဲ့ သည့်

မဲရုံများတွင်စစ်ဆေးခြင်းရှိကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ မဲရေတွက်ရာတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာပါတီကိုယ်စား လှယ်များနှင့် ပြည်တွင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများရှေ့တွင်ရေတွက်ခဲ့သည့်အတွက်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိကြောင်း လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများမှသတင်းပို့ကြသည်။ မဲရေတွက်ပုံနှင့်ပတ်သတ်ပြီးစည်းမျဉ်းစည်း ကမ်းများချမှတ်ထားသော်လည်း မဲရုံတစ်ရုံနှင့်တစ်ရုံ မဲရေတွက်ပုံခြင်းမတူကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ပြည် ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှမဲအနိုင်အရုံးစာရင်းကိုအဆင့်ဆင့်ထုတ်ပြန်ကြေငြာပေးခြင်းမှာ အပြု သဘောဆောင်သည်။ဆက်လက်ကြေငြာပေးလျက်ရှိသည်။

ကြိုတင်မဲပေးသည့်ကိစ္စများတွင်ပြဿနာပိုရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။မဲဆန္ဒနယ်များအတွင်းကြိုတင်မဲပေးမှု ကို ဥပဒေပဿမဂ္ဂမှစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများမှ သွားရောက်လေ့လာရာတွင် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ခံများ အနေနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသိရှိနားလည်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ခဲ့ကြရသည်။စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် ဘောင်လွန်၍ကြိုတင်မဲပေးခွင့်ရှိသူများသာမကအခြားသူများကိုလည်းကြိုတင်မဲပေးခွင့်ပြုခဲ့သည်။နေရာ တော်တော်များများတွင်သာမန်မဲပေးသည့်အခါလိုက်နာရသည့် စီစစ်ရေးကိစ္စ၊ လုံခြုံရေးကိစ္စများဆောင် ရွက်ထားခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ဥပမာမဲပုံးများကိုလုံခြုံသေချာစွာပိတ်မထားခြင်း။ မဲဆန္ဒနယ်ပြင် ပကြိုတင်မဲပေးမှုများမှာပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသည့်အပြင်တပ်တွင်း၌မဲပေးသည့်အခါချမှတ်ထားသည့် လုပ် ထုံးလုပ် နည်း များကိုလိုက်နာခြင်းမရှိပဲ၊တပ်ထုံးစံအတိုင်း မဲပေးခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၅ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ(၈)ရက်နေ့ တွင်ကျင်းပမည့်ရွေးကောက်ပွဲသို့ လာရောက်စောင့်ကြည့် လေ့လာပါ ရန် ဥပဒေပဿမဂ္ဂအားပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှဖိတ်ကြားခဲ့သည့်အတွက်ဥပဒေပဿမဂ္ဂ နှင့် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တို့
• အကြားသဘောတူနားလည်မှုစာချွန်လွှာကို ၂၀၁၅ခုနှစ်ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်နေ့
• တွင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ဥပဒေပဿမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲစောင့် ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင် ကို ဥပဒေပဿမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သူ ဂျာမနီနိုင်ငံမှ Alexander Graf Lambsdorff MEP မှဦးဆောင်ကာအဓိကအဖွဲ့ ဝင်အဖြစ် analysts ဇွဦးပါဝင်ပြီးစက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့ကတည်းက ဂုန်ကုန်မြို့ သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဂေ့ရှည် စောင့် ကြည့် လေ့လာသူ (Long Term Observers) ၃၀ ဦး နှင့် ဂေ့တိုစောင့်ကြည့် လေ့လာသူ (Short Term Observers) ၆၂ ဦးတို့ သည်လည်း အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့ နှင့် ၂ ရက်နေ့ များကပင်ဂုန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီးသည်။ထို့ အပြင် ပြည်တွင်းမှဂေ့တို စောင့် ကြည့်လေ့လာသူ ၃၇ဦးနှင့် ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံမှ Ana Gomes MEP ဦးဆောင်သော ဥပဒေပဿမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်မှ အဖွဲ့ ဝင် ၇ ဦးပါသောကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ကလည်းယခုမစ်ရှင်နှင့်ပူးပေါင်းခဲ့ကြသည်။ စောင့်ကြည့် လေ့ လာသူများကိုဥပဒေပဿမဂ္ဂအဖွဲ့ ဝင် ၂၈ နိုင်ငံနှင့်ကနေဒါ၊နော်ဝေးနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတို့ မှ စုဆောင်း ခေါ်ယူ ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပဒေရေးရာပညာရှင်များက ဂွေ့ကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်အနေနှင့် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျသည့် ဂွေ့ကောက်ပွဲ တာဝန်ဖြစ်စေရန်အတွက် ဂွေ့ကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ်များအနက်မည်သည့်လုပ်ငန်းများက ပြည်တွင်းဥပဒေနှင့်ကိုက်ညီသည်၊ မည်သည့်လုပ်ငန်းများက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ညီညွတ်သည်ကို သုံးသပ်ဆန်းစစ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ မစ်ရှင်၏ တွေ့ရှိချက်များကို လွတ်လပ်စွာ သုံးသပ်ဖော်ထုတ်သွားပြီး၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဂွေ့ကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမူဝါဒများဆိုင်ရာ ကျေညာစာတမ်းနှင့်အညီ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထိန်းဆောင်သွားမည်ဖြစ်သည်။ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုအပြင် နေပြည်တော်ပြည်ထောင်စုနယ် မြေ၌ပါဖြန့်ကျက်ချထားပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာ ဂွေ့ကောက်ပွဲတာဝန်ခံများ၊ ဌာနဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဒေသအာဏာပိုင်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ သတင်းနှင့်စာနယ်ဇင်းသမားများ၊ အုပ်စုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသခံစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများနှင့် မဲဆန္ဒရှင်များနှင့်ပါ တွေ့ဆုံခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ မဲပေးသည့်နေ့တွင် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် နေပြည်တော် တွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများမှ သတင်းပေးပို့လာကြသည်။ မည်သည့်မြို့နယ်၊ မည်သည့်မဲရုံ၊ မည်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်မဲထည့်ပုံ မဲရေတွက်ပုံ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများအနေနှင့် ဂုဏ်အမြော်တွက်ချက်ပုံများကို ဆက်လက် စောင့်ကြည့်နေကြမည်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေရေးရာပညာရှင်များက ဂွေ့ကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်ကလည်း ဂွေ့ကောက်ပွဲလွန်ကာလဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆက်လက်စောင့်ကြည့်လေ့လာသွားမည်ဖြစ်သည်။ အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်သည့်အခါတွင် တွေ့ရှိချက်များ၊ သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များအသေးစိတ်ဖော်ပြသွားပါမည်။

ဥပဒေရေးရာပညာရှင်များက ဂွေ့ကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသား အပေါင်းအားလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်သူ့ဂဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ပြည်ထောင်စုဂွေ့ကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် ဆပ်ကော်မရှင်များအားလုံးကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ သတင်းနှင့် မီဒီယာသမားများ၊ အုပ်စုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဥပဒေရေးရာပညာရှင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မစ်ရှင်အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဥပဒေရေးရာပညာရှင်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း။

ဥပဒေရေးရာပညာရှင်များက ဂွေ့ကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးမစ်ရှင်မှ အင်အားစုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ထုတ်ပြန်သည့် ဝန်ထမ်းကြေညာချက်သည် သာလျှင် တရားဝင်ကြေညာချက်ဖြစ်သည်။

For media enquiries please contact Eberhard Laue, EU EOM Press Officer
Tel. 092 6554 0579 / Email: eberhard.laue@eueom-myanmar.eu